

ISSN 0867-2040

0001353

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII
WYDZIAŁ PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII

ANNALES UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

Sectio J

Paedagogia-Psychologia

Vol. IV

1991

LUBLIN
NAKLADEM UNIWERSYTETU MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

ANNALES
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN — POLONIA

VOL. III

SECTIO J

1990

Wstęp

1. S. Popek: Istota i uwarunkowania psychospołeczne podmiotowości uczniów w procesie dydaktyczno-wychowawczym szkoły.
The Essence and Psycho-Social Conditioning of the Subjectivity of Pupils in the Teaching-Educating Process in School.
2. F. Mönks: Poradnictwo i wspieranie szczególnie zdolnych uczniów.
Guidance and Support for Especially Gifted Pupils.
3. J. Janowska: „Podejście skierowane na osobę” Karla Rogersa jako metoda konstruktywnego stymulowania rozwoju osobowości.
Carl Rogers “Person-Centered Approach” as a Method of Constructive Stimulation of Personality Development.
4. J. Gajda: Rola cierpienia w autokreacji człowieka.
The Role of Suffering in Man’s Self-Creation.
5. G. Kwiatkowska: Twórczość plastyczna a terapia.
Artistic Creation and Therapy.
6. A. Bulzak: Postawy twórcze a poziom samoakceptacji.
Creative Attitudes and the Level of Self-Acceptation.
7. A. Kielasińska: Poziom zdolności intelektualnych a neurotyzm młodzieży dorastającej.
Level of Intellectual Abilities and Neuroticizm of Adolescents.
8. M. Hawryluk: Osobowość młodzieży o zróżnicowanym poziomie uzdolnień plastycznych (w świetle wyników badań Kwestionariuszem R. B. Cattella).
Personality of Young People with Different Level of Artistic Aptitudes (in the Light of Results of Investigations with the 16-Factor Personality Questionnaire).
9. J. Wilczyńska: Wartości odczuwane przez młodzież uczącą się jako wskaźniki podmiotowości.
Values Regarded by School Teenagers as Subjectivity Coefficients.
10. M. Łobocki: Oddziaływanie werbalne jako przejaw podmiotowego traktowania uczniów.
Verbal Actions as Manifestation of Treating Pupils as Subjects.
11. A. Węgliński: Podmiotowość resocjalizacji nieletnich w modelu wychowania optymalnie przystosowującego.
Subjectivity of Juvenile Resocialization in the Model of Optimally Adaptative Education.

ISSN 0867-2040

ANNALES
UNIVERSITATIS
MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

Sectio J
Paedagogia-Psychologia

Vol. IV

1991

LUBLIN
NAKŁADEM UNIWERSYTETU MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

KOMITET REDAKCYJNY

REDAKTOR NACZELNY

Dr Grzegorz Leopold Seidler, Prof. UMCS

ZASTĘPCY REDAKTORA NACZELNEGO

Dr Wiesław Skrzydło, Prof. UMCS, Dr Wiesław Śladkowski, Prof. UMCS

REDAKTORZY SEKCJI

- A (Mathematica) — Dr Adam Bielecki, Prof. UMCS, Dr Jan Krzyż, Prof. UMCS
AA (Chemia) — Dr Kazimierz Sykut, Prof. UMCS
AAA (Physica) — Dr Mieczysław Subotowicz, Prof. UMCS
B (Geographia,
Geologia etc.) — Dr Józef Wojtanowicz, Doc. UMCS — zastępca redaktora
C (Biologia) — Dr Zbigniew Lorkiewicz, Prof. UMCS
D (Medicina) — Dr Stanisław Bryc, Prof. Akad. Med. w Lublinie
DD (Medicina
Veterinaria) — Dr Zdzisław Gliński, Prof. Akad. Roln. w Lublinie
DDD (Pharmacia) — Dr Romuald Langwiński, Prof. Akad. Med. w Lublinie
E (Agricultura) — Dr Adam Szember, Prof. Akad. Roln. w Lublinie
EE (Zootecnica) — Dr Marian Budzyński, Prof. Akad. Roln. w Lublinie
F (Historia) — Dr Wiesław Śladkowski, Prof. UMCS
FF (Philologiae) — Dr Alina Aleksandrowicz, Prof. UMCS
G (Ius) — Dr Wiesław Skrzydło, Prof. UMCS
Dr Antoni Pieniążek, Doc. UMCS — z-ca redaktora
H (Oeconomia) — Dr Ryszard Orłowski, Prof. UMCS
I (Philosophia
— Sociologia) — Dr Zdzisław Cackowski, Prof. UMCS
J (Paedagogia,
Psychologia) — Dr Stanisław Popek, Prof. UMCS

RECENZENCI

Aleksander Hulek, Mirosław Szymański, Maria Kielar-Turska

Opracowanie redakcyjne: Jolanta Jędrak

Tłumaczenie na jęz. ang.: Anna Sztorc

Korekta: Barbara Chojna

SPIS TREŚCI
TABLE OF CONTENTS

Wstęp	V
1. Wolfgang STEINHÖFEL	
Begabungsforderung in einer erneuerten Schule erfordert ein strategiestütztes Denken und Handeln der Padagogen	1
Rozwijanie zdolności w zreformowanej szkole a strategiczne myślenie i działanie pedagogów	6
2. Stanisław POPEK	
W poszukiwaniu modelowej struktury interakcyjnej teorii zdolności	7
In Search of a Model Interactive Structure of the Theory of Abilities	20
3. Dorota TURSKA	
Środowisko szkolne jako czynnik hamujący rozwój postawy twórczej uczniów — przegląd literatury, postulowane kierunki niektórych modyfikacji edukacyjnych	21
School Environment as a Factor Hampering the Development of the Pupils Creative Attitude — Review of Bibliography, Postulated Trends of Certain Educational Modifications	32
4. Renata WIECHNIK	
Czy uzdolnienie twórcze może być wyznacznikiem efektywności procesu uczenia się?	33
Can Creative Abilities Determine the Efficiency of the Process of Learning?	46
5. Jolanta LESIEWICZ	
Wpływ emocji na twórczość — analiza psychologiczna problemu	47
The Influence of Emotions on Creation — a Psychological Analysis of the Problem	59
6. Róża POPEK	
Osobowościowe uwarunkowania uzdolnień artystycznych na przykładzie plastyki	61
Personality Conditions of Artistic Abilities as Exemplified by Fine Arts ...	77
7. Wioletta GROMADZKA	
Taniec jako ekspresja artystyczna	79
Dance as an Artistic Expression	85
8. Marek PRUS	
Zależności między uzdolnieniami literackimi a uzdolnieniami twórczymi młodzieży licealnej	87
The Relations Between Literary Abilities and Creative Abilities of the Grammar School Youth	98
9. Barbara ALBERT	
Analiza porównawcza Testu do badania twórczych postaw intelektualnych HDYT Gary A. Davisa i Kwestionariusza Twórczego Zachowania KANH S. Popka	99
A Comparative Analysis of the Test Used for Studying the Creative Intellectual Attitude HDYT by Gary A. Davis and a Questionnaire of Creative Behaviour KANH by S. Popek	111

10. Ewa RZECHOWSKA		
	Stan i dynamika dzieci sześć- i siedmioletnich	113
	The State and Dynamics of the Thinking of 6- and 7- Year-Old Children ..	141
11. Krystyna BIELUGA		
	Rozpoznawanie przez nauczycieli poziomu zdolności uczniów klas I-III ...	143
	Recognition of the Level of Abilities in the Pupils of the First to Third Classes by the Teachers	156
12. Józef STACHYRA		
	Rozwój zdolności do uogólnienia u dzieci głuchych	157
	The Development of Tendencies to Generalization in Deaf Children	177
13. Joanna KONARSKA		
	Pozainwalidzkie czynniki stymulujące aktywność osób niepełnosprawnych .	179
	Non-Invalidism Factor Stimulating the Activity of Handicapped People ...	194
14. Mieczysław ŁOBOCKI		
	Metody uczenia się altruizmu	195
	The Methods of Learning Altruism	208
15. Janusz GAJDA		
	Miłość istotnym czynnikiem stymulującym aktywność i działania ludzkie ..	209
	Love as an Essential Factor Stimulating Human Activities	215
16. Robert PORZAK		
	Obraz szkoły a reakcje w sytuacji niepowodzenia	217
	The Picture of School in Relation to Reactions in the Situations of Failure	229
17. Andrzej WĘGLIŃSKI		
	Osobowościowe czynniki hamujące i stymulujące skuteczność oddziaływań wychowawczych stosowanych wobec nieletnich w warunkach wolności dozo- rowanej	231
	Personality Factors Inhibiting and Stimulating the Efficiency of Educative Influences Exercised in Relation to Teenagers in the Course of Resocialization in the Conditions of Supervised Freedom	242
18. Janusz KIRENKO		
	Czynniki warunkujące psychospołeczne przystosowanie osób z paraplegią .	243
	The Factors Affecting Psycho-Social Adaptation of Paraplegic Patients	256
19. Tomasz SĘKOWSKI		
	Stymulacyjne i psychoprofilaktyczne funkcje środowiska zamieszkania osób w podeszłym wieku	257
	Stimulating and Psychoprophylactic Functions of the Residence Environment of the People Advanced in Age	269
20. Cezary W. DOMAŃSKI		
	Specyfika rysunku dzieci chorych. Zarys problematyki	271
	Specific Characteristics of Drawings by Sick Children. An Outline	275
21. Katarzyna MARKIEWICZ		
	Wstęp do „Festhalten” jako metody terapeutycznego oddziaływania na dzieci z zaburzeniami typu autystycznego	277
	Introduction to “Festhalten” as a Method of Therapeutic Influence on The Children with Autistic Disturbances	292